

REDACTIA:

și  
ADMINISTRAȚIA:  
Deák Ferencz n. Nr. 35.

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concure, inserțiuni precum și taxe de abonament se trimit administrațiunii tipografiei diecezane.

# BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL  
ABONAMENTULUI  
PENTRU  
AUSTRO-UNGARIA:Pe un an: 10 cor.  
Pe 1/2 an: 5 cor.PENTRU ROMÂNIA ȘI  
STRĂINĂTATE:  
Pe un an 14 franci.  
Pe 1/2 an 7 franciTelefon pentru oraș  
comitat Nr. 266.

Nr. 463 Mitr.

## Ioan,

din îndurarea lui Dumnezeu arhiepiscop al bisericii ortodoxe în Transilvania și mitropolit al Românilor greco-orientali din Ungaria și Transilvania.

*Preasfințiților frați episcopi, venerabilelor consistoare eparhiale, onorabililor deputați congresuali, iubitului cler și popor din provincia Noastră metropolitană: dar și milă dela Dumnezeu și salutarea Noastră cordială!*

Având în vedere §§. 151 și 152 din Statutul organic, convocăm și prin aceasta declarăm de convocat congresul ordinar național-bisericesc al provinciei Noastre mitropolitane la biserica Catedrală în Sibiu, pe *Luni în 1/14 Octombrie a. c.* la 9 ore înainte de miezăzi, în care zi după terminarea ritualelor bisericesti va urma numai decât deschiderea congresului și se vor începe lucrările congresuale conform regulamentului afacerilor interne.

Dat în reședința Noastră arhiepiscopescă-mitropolitană în Sibiu, la 15/28 Septembrie 1912.

Ioan Mețianu m. p.,  
arhiepiscop și mitropolit.

Extras din regulamentul afacerilor interne congresuale.

§. 5. Constituindu-se biroul interimal, . . . . . deputații la apel nominal își prezintă credenționalele la biroul congresual, despre cari se ia în special notiță la protocol.

Credenționalele se pot prezenta sau în persoană, sau prin alt deputat, sau pe calea postală.

§. 23. Toți deputații aleși sunt datori a se înfățișa pe ziua deschiderii congresului, sau în cazuri grave fie împedecare, a-și justifica în scris absentarea; peste tot ei sunt datori a participa punctual la ședințele și lucrările congresului, a primi alegerile, și a împlini misiunile căzute asupra lor, dela cari numai congresul îi poate dispensa.

§. 24. Deputații, cari nici nu-și legitimează absentanța cu probe demne de crezământ, nici nu se înfățișează la congres în decurs de cinci zile dela deschiderea lui, se privesc a-și fi depus mandatul, și se dispun alegeri nouă în sensul §-lui 15.

§. 25. Concediu pentru absentarea pe trei zile poate da prezidentul, iar pe timp mai lung numai congresul.

§. 59. . . . . spesele de călătorie se compută numai în proporțiunea, cum stau zilele de prezență cătră durata congresului.

5480/1912.

## Concurs.

Prin aceasta se publică concurs cu termen de 28 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“, pentru conferirea alor 2 eventual 3 stipendii din fundațiunea Teodor Papp.

Îndreptățiți la aceste stipendii sunt concurenții literelor fundaționale:

a) rudeniile fondatorului;

b) tineri români ortodocși din Giula;

c) în lipsa recurenților de sub a) și b), urmează îndreptățirea tinerilor ortodocși din întreaga dieceză a Aradului.

Concurenții au să-și înainteze cererile la adresa Consistorului român ort. din Arad, instruite cu următoarele documente originale ori în copii autenticate la vr'un notariat public regese:

1. Extras din matricula botezaților, provăzut cu clauzula parohului local, că respectivul și de prezent aparține bisericii gr.-or.

2. Rudeniile, cari reflectează la stipendiu au să prezinte și *informațiune familiară* în toată regula.

3. Atestat de paupertate dela diregătoria politică competentă, cu *date pozitive* despre starea materială a părinților concurentului precum și despre starea materială a concurentului însuși.

*Atestatul de paupertate se recere și dela ruleniiie fundatorului, dacă reflectează la stipendiu.*

4. Testimoniu de pe anul școlar 1910/11, iar universitarii — despre toate cursurile ascultate, respective documentul despre progresul făcut.

5. Certificat medical despre starea sanitară a concurentului.

6. Dacă concurentul a întrerupt studiile are să dovedească prin act autentic: unde, în ce calitate a petrecut și ce purtare a avut?

7. Concurentul va avea să arate în petițiune specialitatea la care, și locul unde voiește să urmeze studiile, precum și aceea, dacă are ori nu, și alt stipendiu; dacă da, de unde și în ce sumă?

Petițiunile, cari nu vor întruni condițiunile de mai sus ale concursului ori ar intra după expirarea concursului nu se vor lua în socotintă.

Fiecare concurent are să comunice locul și poșta ultimă, unde să i-se trimită rezoluțiunea Consistorului.

Arad, la 30 august (12 sept. 1912.

Consistorul ort. rom.  
din Arad.

## Serbările „Reuniunii învățătorilor aradani”.

Prima octomvrie nouă, o zi frumoasă de toamnă, biserica catedrală se înghesuia de învățători, cari în număr foarte frumos, au venit la serbările culturale. Aceste serbări au fost pline de expansiunea idealului. Societatea noastră românească, i-a primit cu cea mai mare căldură, și-a arătat dragoste nețărmurită față de „pionierii culturii noastre naționale” față de apostolii luminării neamului. În frunte cu P. S. S. Dl. Episcop al Aradului Ioan I. Papp au venit delegați aproape dela toate așezămintele și corporațiunile noastre publice, arătând învățătorilor, că știu să aprecieze munca, zelul, misiunea unui dascăl român, care e pus de destinul neamului nostru în punctul cel mai extrem strategic. Toți acești delegați au avut pentru învățătorimea noastră numai cuvinte de laudă și de îmbărbătare. Aceste serbări au fost înălțate prin desvălirea bustului profesorului Teodor Ceotea. Un semn foarte frumos din partea dascălilor români, care semn arată destul de evident iubirea, grațitudinea lor față de profesorii lor cari pentru educarea și luminarea neamului nu cruță sudoare și oboseală.

Dar să ne dăm seama cronologică de momentele acestei sărbători.

### Ziua I-a.

La orele 8, dim. după serviciul utreniei a fost chemarea Duhului Sf. și apoi parastas întru memoria decedaților membri ai „Reuniunii”. La parastas au servit P. C. S. Roman Ciorogariu asistat de On. Domni Beleş, Dr. Ciuhandu, Bodea, Dr. Botiş, Traian Văţian și Dr. L. Iacob. Răspunsurile le-a dat corul teologic-pedagogic sub conducerea d-lui prof. Lugojan. Aproape toți membrii „reuniunii”, apoi delegații celorlalte corporațiuni precum și un număr public, au luat parte la serviciul divin.

Pela orele 10 m. sala ticsită de lume, își face apariția în o furtună de ovații vii P. S. S. Dl. Episcop, urmat de P. C. S. Dl. Ciorogariu și alți On. Dni, cari dimpreună cu inspectorul școlar de stat și președintele reuniunii Dl. Moldovan, iau loc la masa prezidială. Dl. președinte adânc emoționat de solemnitatea zilei, salutând pe cei prezenți, deschide adunarea.

În urările auditorului de: „Să trăiască” P. S. S. Ioan I. Papp — luând cuvântul — spune, că iubirea și sentimentul de datorie L-a făcut să vină în mijlocul iubitei Sale învățătorimi, la adunarea lor generală, care e ridicată la un nivel însemnat prin faptul inaugurării bustului „meritatului” profesor de pedagogie Ceotea, care deși a propus științele naturale la pedagogie, n'a ajuns să combată pe Dzeu, n'a ajuns în contradicție cu dumnezeirea ba încât i-a stat în puțință, și-a dat toată silința să infiltreze adânc în inimile tinerilor ideea dzeirii, iubirea față de El, față de biserică și de neam. În cuvinte foarte frumoase ne-a arătat calitățile acelu „dascăl” preparandial contemporan cu P. S. S. cu care a lucrat foarte mult pentru „treburi obștești, care dascăl a fost în stare să scoată valori și din cel mai brut material. „Martori sunt păreții sf. biserici” zice P. S. S. — „că nu eră duminecă și sărbătoare în care să nu fie la sf. biserică alături de preparanzii săi, pe cari li cercetă și acasă în cele 2 alunee de multe ori și de 2 ori pe zi”...

„Aceste considerațiuni și sentimente — zice P. S. S. — m'a hotărât să vin în mijlocul D-Voastre, să iau parte la serbarea culturală de azi”.

Împloară binecuvântarea ceriurilor asupra adunării. (Ovațiile călduroase sunt prelungi).

Dl. președinte — după ce face cunoscută aniversarea de 10 ani a reuniunii și după ce dorește multe aniversări de acestea reuniuni — roagă să se cetească adresele de felicitare primite dela Ven. Consistor arădan, dela „Asociațiunea română”, dela P. S. S. Miron, episcopul Caransebeșului și ale celorlalte „reuniuni surori” Salută totodată în numele „Reuniunii” pe inspectorul școlar Varjasy, care la rândul său dorește prosperarea reuniunii devenind și un nesecat izvor de cultură comună pentru stat.

D-l președinte arată apoi deosebită recunoștință „fraților învățători din districtul Timișorii, care a fost reprezentat prin număr de 2 terțialități sub conducerea distinsului învățător Iuliu Vuia. Dânsul vorbește cu pathos despre misiunea sublimă a învățătorului, în mâinile căruia e pusă floarea națiunii, soarta și destinele ei. E viu aplaudat.

În numele reuniunii învățătorilor din Caransebeș vorbește Crăciun care în dulci elogii salută reuniunea tânără arădană. Urmează apoi în numele Bihorului Cloambeș. Prin os de închiare aduce memoriei profesorului Ceotea și zice, că nici școala bihoreană nu e de nebagată în seamă; doar Bihorul a fost acel colț de țară românească, care a dat alături de fostul profesor preparandial Gavra Alexandru pe Mitropolitul Miron Romanul, pe Tuducescu și alții și tot Bihorul — zice D-sa — e acela care a dat un bărbat pe a cărui frunte stă mitra episcopescă și în prezent și acel bărbat e P. S. S. Ioan I. Papp.

Ce frumos își închie cuvântul său prin niște versuri pe cât de populare, de atât de potrivite:

Fii salutată  
Soră adorată  
Roduri bune  
Pentru scumpa națiune.

După ce dl. președinte salută pe dl. revizor școlar Frateș a cărui atențiune i-o cere pentru cele ce au să se petreacă; după ce salută pe I. P. C. R. dl. Hamza și pe P. C. S. Roman Ciorogariu (însuflețite ovații) ia cuvântul revizorul non școlar dl. Frateș și spune între multe altele, că niciodată școala noastră primară n'a cerut muncă mai intensivă și devotament mai mare ca acum; află că învățătorii își știu misiunea, chemarea, dau dovezi de entusiasm, o astfel de dovadă e monumentul Ceotea, a cărui suflet planează asupra învățătorilor.

La apoi cuvânt P. C. S. Roman Ciorogariu cu voce liniștită și ținută solemnă, arată, că institutul seminarial, acel factor de lumină care în toamna aceasta împlinește 100 ani dela înființarea lui, s'a plăzmit din spiritul renașterii naționale de pela 1800... Cu sfială — zice P. C. S. — îmi înalț privirea la mari dascăli ai neamului românesc, cari acum 100 de ani și-au început aici apostolia lor de luminători și s'au jertfit pentru învierea neamului lor și cu drag mă gândesc la înaintașii d-voastră, la cei dintâii învățăcei ai acestui institut, cari legați de idealurile acestui institut s'au întors acasă în școlile lor cu jurământul să deie jumătate din venitul lor al primului lor an de serviciu, ca și cu acest obol să ajute școala, care i-a scos din întunecimea unde erau, aprinzându-le lumina culturii românești”. Unindu-mi sufletul în ajunul jubilar — zice mai departe P. C. S. — cu spiritul distinsului Tichindeal și a marilor lui învățăcei și înaintași ai D-Voastră, Vă salut cu drag în sanctuarul, în templul culturii românești”. (Aplauze frenetice în toată sala)...

După ordinea programei urmează conferința excelentă a distinsului pedagog și profesor Dr. P. Pipos

despre „Rousseau, ideile sale pedagogice și critica acestora“.

Conferențiarul ne ține mintea încordată asupra temei ce-o desvoaltă peste două ceasuri. Spune despre serbările jubilară ținute astăvară din prilejul al 2-lea centenar dela nașterea marelui pedagog francez, care a bătut la porțile principiilor: egalitate, libertate și frățietate și a deschis drumul marelui revoluționi franceze. Face o admirabilă biografie și apreciere a scrierilor marelui scriitor și mai mult insistă la principiile pedagogice, cuprinse în monumentală sa operă „Emil“ lămurind în special părțile, cari interesează învățătorimea cu privire la educațiune.

Aplauzele sunt nesfârșite. D-nul președinte îl roagă pe d-nul conferențiar să puie la dispoziția reuniunii spre lipărire minunată conferința, ceace d-nul prof. Dr. Pipos primește. Se trece la inaugurarea monumentului bust al profesorului T. Ceotea.

Pe un pedestal de marmură surie, ce poartă inscripția: „Profesorului Teodor Ceotea 1847—1906. Învățătorii români 1912“, stă bustul profesorului lucrat artistic de Albert Andor. Pela orele 1 după amiază, pe estrada dinaintea bustului învâlit, pășește d-nul președinte Moldovan, care în un cuvânt ocazional însuflețit desvâlește bustul și roagă pe P. C. S. d-nul dir. sem. Roman Ciorogariu să-l primească spre păstrare.

Vorbește I. P. C. Sa arhimandritul Hamsea făcând repriviri în trecutul seminarului insistând mai mult la epoca lui Ceotea, cărui bărbat bine meritat învățătorii români i-au ridicat acest monument de stimă și recunoștință.

În numele „Asociațiilor“ în termeni foarte elogiosi d-nul Vasilie Goldiș închină cu evlavie steagurile în fața monumentului.

Învățătorul Ceotea, nepotul sârbătarului în numele rudeniilor mulțumește învățătorilor pentru onorarul făcut unchiului lui.

Vorbesc: Iuliu Vuia în numele „apostolilor cauzei noastre naționale“ din districtul Timișoarei; D-nul Crăciun în numele celor din Caransebeș iar d-nul Cloambeș în numele învățătorilor bihoreni. D-sa zice, să se adune tot ce a publicat profesorul Ceotea prin ziare și reviste și sub titlul: „Cuvinte de aur“ de T. Ceotea să fie publicat în un volum. În acest chip i-s-ar face al doilea monument de mărgăritare.

De încheiere a vorbit P. C. Sa Roman Ciorogariu care în numele institutului primește cu onorul cuvenit în pază și păstrare bustul profesorului Teodor Ceotea. Cu cinstea cu care îl primește îl va îngriji ca cu cinste să-l lase generației viitoare, ca pe un simbol al iubirii de școală. Monumentele ilustrează plastic istoria popoarelor — zise P. C. Sa. Păgânii încă au avut monumente, dar altă concepție. În veacurile de mijloc și în cele mai apropiate de noi s-au înălțat monumente proslăvindu-se războiul; azi monumentele se închină industriei, științei și culturii în genere. Poporul român în situația lui tristă a avut în trecut un singur monument: biserica. Acum începe abia să-și facă și alte monumente. Învățătorii contribuiesc azi la acest început. Despre armata franceză s'a zis odinioară pe timpurile gloriei ei, că fiecare soldat poartă în raniță bastonul de mareșal, tot așa le zicem și noi învățătorilor noștri să nutrească în inimile lor aspirații de a deveni mareșalii culturii naționale românești, când vremile vor cere.

Cu impresii plăcute se depărtează publicul din grădina seminarială.

## Banchetul.

Mulțime de cărturari români. Toastele își fac drumul. Primul pentru monarhul îl rostește președintele I. Moldovan pentru episcopul dl. D. Popoviciu, pentru oaspeții dl. Cristea, pentru închegarea straturilor sociale românești dl. P. Vancu.

D-nul Dr. Șt. C. Pop ca reprezentant al comitetului național prin un toast bine precizat asigură învățătorimea de sprijinul bărbatilor conducători ai neamului.

D-nul D. Boar închină pentru d-nul Goldiș, în calitate de reprezentant al Asociațiunii. D-nul R. Frateș cere învățătorilor muncă desinteresată. D-nul Vidu dela Hălmaș închină pentru societatea aradană. D-nul Roja pentru arhimandritul Hamsea, care este viu sărbătorit. Părintele arhimandrit rostește un însuflețit toast pentru președintele reuniunii aradane, pentru d-nul Iosif Moldovan.

D-nul Pavel Dârlea vorbește despre misiunea presei românești și închină pentru d-nul Ioan Montani, reprezentantul ei la banchet.

La dorința mesenilor vorbește d-nul Vasilie Goldiș. Ce e val ca valul trece, spune d-sa, și vor trece și valurile opresiunii politice de azi. Închină pentru ideea libertății naționale, răpind pe toți într'un entuziasm covârșitor.

După banchet învățătorii au vizitat fabricile de textil, de vagoane și automobile.

\*

Seara au avut loc serbările cu cântece și jocuri.

## Ziua II-a.

În ziua a doua s'a desfășurat mai departe programa. Învățătorul Teodor Mariș din Giula în dizertația sa „Două mijloace“ prin cari a adus în discuție o teză interesantă, starea ereditară a copiilor, prin ce a ridicat nivelul pedagogic al discuțiilor, o temă actuală care merită toată atențiunea corpului învățătoresc, ca să fie tratată pe bazele ei științifice, a fost bine că s'a făcut din ea obiect de studiu pentru despărțăminte unde are să se clarifice teoria eredității pe baza sistemului nervos, iar nu pe baza păcatului strămoșesc cum părea din unele reflexiuni ce i-s'au făcut.

Mai departe disertantul Mariș a atins iarăși o chestiune de ordin înalt pedagogic, anume luminarea poporului asupra problemei școlii prin prelegeri populare, ce este în legătură cu chestia actuală a contactului direct a învățătorului cu părinții. Dacă conferențiarul ar consulta experiențele ce s'au făcut pe acest teren, ar face bun serviciu școlii prin renouirea acestei teme în conferințele învățătoresci. Ne bucurăm că vedem un tânăr învățător ocupându-se cu problemele actuale ale pedagogiei.

După aceaste a urmat prelegerea după metoda fonomică de directorul școalelor noastre populare din Arad dl. Iosif Moldovan, la care a participat și directorul preparandiei de stat din Arad cu elevii cursului IV din acel institut. D-nul Iosif Moldovan a adus din clasa I elevi cari știu românește, dar nu știu ungurește și elevi cari știu ungurește, dar nu știu românește, unii de patru zile în școală iar alții de opt zile. Prelegerea a fost bilingvă. Fonomimica s'a dovedit priincioasă bilingvității într'ucât și unii și alții înțelegeau semnele. Desteritatea dl. Moldovan a scos la iveală toate părțile avantajoase ale metodei fonomică, al cărui succes în mare parte este pendent tocmai dela acelea desterități, mulți din cei prezenți

nu au fost pentru metoda fonomimic, alții au rămas sceptici se înțelege de sine că la aceasta joacă rol nu numai dexteritatea învățătorului, ci și intelectualitatea copiilor, care e mai avansată la copiii de oraș, decât la săteni; dar pentru aceia este indicată cercarea și în școlile sătești.

La tot cazul metoda fonomimic are o notă, care trebuie prinsă în metoda învățământului primar a-nume introducerea în desemn, care are să-și ocupe poziție dominantă în școala populară și pentru desvoltarea simțului estetic și pentru recerințele vieții cari fac indispensabil desemnul.

La sfârșitul adunării s'a făcut restaurarea comitetului reuniunii în modul următor: Președinte: Iosif Moldovan; vice-președinte: Alexie Doboș; secretar: Dimitrie Cristea; notar: Gheorghe Popovici; casier: Iuliu Groșorean; bibliotecar: Dimitrie Olar; controlor: Iuliu Crișan; iar membri în comitet: Dr. Avram Sădean, profesor seminarial, Teodor Mariș, Petru Bînciici, Traian Givulescu și Petru Colțeu.

După restaurarea comitetului președintele d. I. Moldovan printr'o vorbire scurtă încheie adunarea generală.

## Domnul Stroiescu și Blajul.

Sub acest titlu publică »Telegraful Român« un articol caracteristic pe care îl reproducem literal și fără comentariu.

Ziarului nostru zice »Telegraful Român« nimeni nu-i poate cu drept cuvânt face imputare, că ar fi intolerant față cu biserica greco-catolică română așa zisă »unită«. Din contră, ni se poate imputa o prea mare nepăsare chiar și față de mișcările prozelitistice cari, după cum afirma fie iertat canonicul Dr. Bunea, ar fi *chietmarea* bisericii unite între români.

Față de învinuirile ce ni se fac în un act public însă, cum este Memorandumul Mitropolitului din Blaj către Pontificale, publicat în »Unirea« din Blaj, credem că nu putem tăcea.

Cităm câteva pasaje din acel memorandum reprodus și de »Gazeta Transilvaniei«:

»Preafericit Părintele Incunjurăți în inbita noastră țară de toate erezii: lutherană, calvină, sociniară și anabaptistă, rău văzuți din partea deținătorilor puterii politice, pentru că suntem români, și persecutați din partea românilor neuniți pentru alipirea noastră la sfânta biserică catolică«.

O astfel de învinuire nemeritată de biserica ortodoxă română credem că nici chiar ca pretext pentru ajungerea unui scop mai înalt național nu este de admis între frați.

Cerem probe!

La alt loc, după ce se plânge că episcopatul gr-cat. a cerut la nunțial apostolic din Viena să informeze S. Scaun asupra rugării lor *umilite*, ca în ce privește dismembrarea numitelor parohii aparținătoare diecezelor gr-cat. române, să nu se facă nici un pas deciziv fără de a avea votul și învoirea episcopilor actuali — zice:

»Facem această rugăciune chiar din motivul, ca nu cumva mai târziu să ni se facă imputări. Căci noi, cari trăim în mijlocul poporului nostru, cunoaștem luptele lui și felul său de a gândi și astfel ne teamem, cum ne temem și astăzi mai mult ca ori când, că încorporarea unor parohii gr. cat. române la noua dieceză, care în foi și opinia publică e socotită ca și

gr-cat. maghiară — aduce cu sine defeționare, întoarcerea la schismă«.

Va se zică biserica noastră, pe care au părăsit-o protopărinții românilor greco-catolici de astăzi, și în amintitul act public al Mitropolitului din Blaj se numește *schismatică*.

La această falsificare a istoriei lăsăm să răspundă dnul Stroiescu, care credem că a dat motive pipăibile că nu este preocupat de confesionalism față de românii uniți, deși este ortodox din Basarabia.

Cestiunea eliminării clericilor români gr-cat. din Orade și ceea a înființării episcopiei gr-cat. maghiare în detrimentul românilor uniți, precum și comedia cu adunarea din Alba-Iulia se discută și se discută mereu, mai cu mult zel în România decât la noi.

La o astfel de discuție participă și dl Stroiescu în vara aceasta la Căciulata în România.

Eră vorbă între altele și de aceea, că catolicii consideră pe ortodoxi de »schismatici«.

»Vara anului trecut o-am petrecut la un loc climateric din străinătate — zice dl Stroiescu — unde eră și un episcop rom.-catolic«.

»Episcopul, ca toți episcopii catolici provoacă mereu dispute religioase, și susține sus și tare, că întreaga biserică ortodoxă este schismatică, dar eu i-am dovedit contrariul«.

»Bine dle! i-am zis, — dar spunem Dta: este adevărat sau nu, că până la începutul veacului al unsprezecelea biserica creștină a fost numai una — cea ortodoxă?

Adevărat!

»Este adevărat că cele șapte sinoade ecumenice au legiferat canoanele care și astăzi sunt în vigoare?!

Adevărat!

»Ați fost Dvoastră catolicii popistași de astăzi schismatici până când făceați parte din biserica orientală?«

Ba!

»Ei bine! cum venim noi ortodoxii deci, cari și astăzi fim la credința veche, cari n'am schimbat nici o iotă din canoanele bisericii ecumenice, ca să fim considerați de schismatici, numai pentru că Dvoastre v'a plăcut să ne părăsiți, iar dvoastră cari ați părăsit biserica, cari ați făcut schisma să vă arogați că formați biserica ecumenică?«

»Nu noi ortodoxii cari am rămas în biserica veche suntem schismaticii, ci Dvoastră cari o-ați părăsit și de atunci făuriți mereu la canoane, cari nu mai sunt atunc bisericii universale«.

»Și cu acestea l'am înfundat de n'a mai provocat dispute religioase«.

Și are toată dreptatea d-nul Stroiescu.

Dacă se mai poate vorbi și astăzi de schismă, atunci în biserica orientală română, cu drept cuvânt nu mai aceia se pot considera de schismatici, cari au părăsit-o, trecând la cea catolică și pretind că lumea totuși să-i considere și de orientali — »greco« catolici, și acestia sunt »frații noștri« uniți.

Să trecem acuma la părerea dlui Stroiescu despre bula papală »Christi fideles«.

Tot în vara aceasta a cercetat pe dl Stroiescu un domn canonic din Blaj la cuartirul său în Căciulata.

»Ce ținuți va lua Blajul în cestiunea înființării noiei episcopii gr-cat. maghiare« întreabă dl Stroiescu.

»Această chestiune este foarte grea și delicată pentru noi — răspunde dl canonic, — pentru că locurile competente o au decis fără ca relativ la dismembrarea comunelor românești din eparhiile noastre să fi consultat și pe episcopatul nostru, precum i-se ceruse. Așa știu însă că Mitropolitul nostru în conțe-

legere cu episcopii sufragani va înainta un memorandum la Papa în care ti va atrage atențiunea asupra pericolului la care se expune biserica noastră prin încorporarea mai multor parohii românești la noua episcopie maghiară“.

„Ce rezultat favorabil poate avea memorandumul mitropolitului la Papa“? zice dl Stroiescu.

„Pentru Dvoastră Papa este infalibil. Tot ce dispune Papa, pentru Dvoastră este porunca lui Dumnezeu, fiind infalibilul Papa Christosul catolicilor pe pământ, căruia aveți să vă supuneți necondiționat fără să aveți drept a rezona sau chiar a protesta contra dispozițiilor lui“.

„Cu Papa ați isprăvit-o ori vă convin ori nu vă convin dispozițiunile lui“.

Din memorandumul Mitropolitului din Blaj vedem acum că dl Stroiescu și în această chestiune „a vorbit ca un popă“ cum zice românul, căci iată ce zice Mitropolitul:

„Dar cu toate acestea (înaintașii mitropolitului actual) își țineau de datorința sfântă de a informa S. Scaun apostolic asupra lipsurilor și pericolelor provinciei noastre mitropolitane întocmai cum am fi informat S. Scaun Apostolic a lui Petru noi, dacă ni s'ar fi cerut părerea în ce privește crearea noului scaun vlădicesc gr.-cat. din Ungaria. Insa această părere a episcopilor provinciei noastre mitropolitane gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș nu s'a cerut“.

„Nu vreau prin aceasta să învinovățesc pe nime, nici voiesc să mă amestec în sfaturile preainalte și înțelepte a S. Scaun, cari covârșesc puterile minții mele. Din contră mărturisesc, că S. Scaun are putere de jurisdicție într'adevăr episcopală și nemijlocită asupra tuturor și singuraticilor păstori și credincioși de ori ce rit și demnitate și că astfel El poate dispune tot ce înțelepciunea sa crede a fi folositor bisericii“.

„Datorința mea este să tac și să mă supun la ceea ce Sanctitatea Voastră crede a fi bun pentru S. Biserică a lui Dumnezeu“...

„Supunând aceste informații bunăvoinței părintești și judecății înțelepte a Sanctității Voastre — implor binecuvântarea apostolică“.

Va să zică toate au urmat conform vederilor dlui Stroiescu.

Chestiunea s'a încheiat și toată mișcarea pusă la cale cu alăta alaiu n'a fost altă decât beșici de săpun.

Un ortodox.

## Fredică.

Despre ținuta unui adevărat creștin.

Rostită în biserica sf. Nicolae din Brașov de: G. Fl. Preșmerăanu c. de preot.

Motto: Oile mele ascultă glasul meu și eu le cunosc pe ele, și vin după mine și eu le dau viață vecinică și nu vor peri în veac, și nimenea nu le va răpi pe ele din mâna mea.  
Ioan X. v. 28.

Iubitilor ascultători!

În conformitate cu rânduielile înțelepte ale sf. noastre bis. fiecare prăznuire religioasă este pentru creștinul bun un prilej potrivit de a-și agonisi cunoștințe și învățături mângâitoare pentru suflet și de folos și pentru traiul său de toate zilele. Sf. noastră Maică biserică, își ține adevărat de datorință, de a-și

implini cu sfințenie chemarea sa primită dela I. Chr. Intemeetorul ei, prezentându-ne prin rostul preoților adevărurile vecinice ale religiunii. Datoria noastră e dar de a ne apropia cu dor ferbinte de locașul Dui, împărtaşindu-ne din dulceața acestora și culegând aici nouă orientări și sfaturi pentru viață, pentru ca să putem lucra cu mai mult spor la clădirea edificiului fericirii noastre!

Prin învățăturile ce le propovăduiește biserica dela altar, se hrănește și îmbogățește pământul, în care apoi are să încolțiască și să crească puternic arborele convingerilor religioase și al credinței noastre dzeesti, arbore sădit în sufletul primitor al fiecărui creștin, prin sămânța învățăturilor evanghelice aruncată de Mântuitorul nostru Isus Hristos.

Prin hrana sufletească a sfaturilor și pildelor bune auzite aici rădăcinile acestui arbore se vor întări și adânci tot mai tare în inimile noastre, așa că fiecare din aceste rădăcini îngrijită fiind în egală măsură din ele vor crește cele mai gustoase fructe ale dragostii, păcii și buneii înțelegeri creștenești și a încrederii în oamenii. Și cine nu dorește să-și vadă asigurate aceste bunuri cerești care alcătuiesc temelii unei vieți fericite?!

Ori cine se nizuiește și face tot cei stă în puțință pentru ca viața sa să aducă roade cât mai bogate. Pentru ca însă creștinul să nu rătăciască pe căi lateralnice în căutarea după o fericire după o viață de fraze și mulțămire, trebuie să-și plece urechea, la cuvântul de îndrumare și părintesc al bisericii.

Ea e singură, numai care ne dă în mână cheia pentru a pătrunde la aceste daruri de preț. Să căutăm dară să cultivăm legături de prietenie cu sf. maică biserică, luând-o de călăuză și îndreptare, prin ceea ce viața noastră va fi un lanț de rezultate, bogată și fericită cu adevărat mare! Să căutăm să păstrăm neslăbită legătura și raportul nostru de fii ascultători față de ea! Să ne plecăm urechea la glasul bunului ei Păstor Isus Hristos și întocmai ca niște oi blânde, să urmăm glasului lui părintesc ce ne duce la pășunea cea bună.

Credincios chemării mele, de a fi un vrednic apărător al turmei credincioșilor, ce va rândui cândva Domnul oblăduirii mele și pururi conștiu de datoria de a cultivă raportul de înimitate, ce trebuie să ști între om și Dumnezeu și prin aceasta și legătură de iubire dintre oameni, nu aflu ceva mai de căpetenie de a vă aminti în vorbirea mea de azi, decât tocmai să vă pun în lumină adevăratul raport, ce trebuie să existe între Dumnezeu și noi pentru ca acesta să fie pentru noi un izvor de întărire și binecuvântare.

În ordinea celor auzite mai sus, ați auzit pomenindu-se de expresiuni ca: păstor, oi, turmă, etc. Astfel de numiri nu arare ori se întâlnesc în șirul frumoaselor învățături ale Mântuitorului. Ele se găsesc împrăștiate ca niște grăunțe de mare preț în vorbirile lui ținute la toate ocaziunile și ating plăcut urechea ascultătorilor. Și să nu credem doară că aceste numiri sunt spuse numai la întâmplare, ci ele sunt alese cu multă chibzuință de către Isus Hristos pentru a-și îmbrăca gândirile sale în niște vestminte cât mai strălucite. Și de fapt întrânsele se (află) ascunde o lume întreagă de idei, de gânduri înălțătoare. Deja între vorbele, cu cari miam început învățarea mea, am folosit cuvântul oi, pe care Mântuitorul, foarte adeseori îl întrebuințează de câte ori e vorba de acei ce se recunosc de fii săi sufletești și cari îi urmează lui.

Cu aceste vorbe, a-și dori să mă ocup eu azi, pentru ca să vă arăt rostul lor și pentru ca și Dvoastră să puteți prinde înțelesul lor adânc.



Vă rog dară ca cu inimă primitoare și cu urechea pornită spre auz să fiți, luând aminte, cele ce le împărtășește cuvântul lui Christos.

lubiților!

Dacă Mânt. aseamănă pe creștinii cei adevărați cu oile, aceasta o face cu deosebită chibzuială și calcul. În această asemănare zace un înțeles adânc, căci de ce oare ia asemănat tocmai cu oile?

Iată de ce: Știți, că oile sunt cele mai pacinice, mai blajine și mai nevinovate făpturi ale lui Dzeu. La ele, nu vezi nici urmă de răutate, răzbunare, sau gânduri viclene.

Prin aceasta a voit Is. dară să ne arate, care este *icoana adevăratului creștin*. El trebuie să fie adecă umilit, blând, fără gânduri ascunse și viclene, după cum se cade unui ucenic al celui ce a zis „*Învăța-ti-vă dela mine, că sunt blând și smerit cu inima*”. Mat. XI 29.

Creștinii trebuie să treacă de oameni cu fire blândă și aplecați a face mai ușor bine celor din jurul lor, ferindu-se a face nedreptate, sau cu vorbă, sau cu fapta, *ba nici chiar cu gândul, cu care se poate păcătui tot în aceeași măsură, ca și cu fapta*. Departe de a se plânge de câte un năcaz, ce le vine pe cap, — mai mult ca o încercare dela Dzeu, — ei primesc cu supunere tot ce le trimite el, știind bine că Dzeu ne trimite numai ce află de folos pentru sufletul nostru, și că deci omul are datoria a merge drept înainte pe calea datoriei, fără a se lăsa ispitit de desfătărilor și poftele lumștii.

În viața sa creștinii buni trebuie să arete că *Duhul Dlui, să sălăștuește în inimile lor care a alun-gat dintr'ânșii toată patima stricată sădind în locuri gânduri și dorințe curate*.

Drept aceea văzând pe câte unii preținși creștini, cum se mănâncă, unii pe alții dușmănindu-se, și vorbindu-se de rău, stăpâniti de cele mai josnice patimi: ca îngâmfarea, pisma etc. pândind numai la răul și la scăderile altuia, pentru a face din ele obiect de batjocură, oare nu avem dreptul să le zicem: „*Voi nu faceți parte din turma cea cuvântătoare blândă și pacinică a lui Chr. dacă cumva nu veți fi prefăcuți de aici înainte în niște făpturi alese ale aceluia dar atunci trebuie să vă schimbați din temelie. Că vă bateți cu mâinile în piept luându-vă cu numele cel sfânt a lui Chr. singuri vă ispițiți. Ori cât vă veți învăli în vestiminte frumoase, firea voastră vă a de gol care mai curând vădește apucăturile de fiară, decât firea blândă a mielului Isus. Lumea să va feri de voi înfierându-vă cu cuvintele: „Lupi în piele de oaie”. Vedeți dară de ce aseamănă Isus pe creștini cei buni, cu oile!*

Zice cei buni, căci vedeți bine că mai e un soi de creștini, cari deși mai răi ca păgânii, totuși se dau bucuroși, și se fălesc ca creștini. Dar a te numi creștin e mai comod și mai lesne la socoteală decât a se dovedi în fapte, și în toată purtarea lor.

Dar cel ce voește să fie numărat între aleșii lui Hristos trebuie să îmbrace haina umilirei, a smereniei, blândetii, după cum zice Hristos prin cuvintele: *Celce voiește să fie mare între voi să vă fie voaia slugă, sau în alt loc! „Cel ce voiește să vină după mine să-și ia crucea și să-mi urmeze mie”*.

O luptă grea trebuie să poarte cel ce voiește să se însire sub steagul falnic biruitor a lui Hristos și al apostolilor săi, și nu atât cu dușmanii din afară ai bisericii și cu ispitele lumii, ci mai vârtos cu sine însuși ca ființa sa slabă, cu patimile sale.

Înțelegeți dară, de ce Mânt. ne spune în vederea pilda oilor, cu însușirile lor frumoase. Ce izvor de învătătură înălțătoare nu ne oferă această asemănare!

Unde mai punem apoi *foloasele* ce le tragem dela aceste dobitoace la fel de fel de trebuințe! Și mai ales asupra acestor însușiri ale oilor *stărueste* Isus îndemându-ne și pe noi a ne face folositori semenilor nostri în vre-un chip oarecare. Tot omul poate aduce câte un folos celor din jur, și fără a dispune de mulțime de *averi* și fără a avea parte de slujbe și poziții grase.

Sunt sute de chipuri pentru a ne putea face folositori fără a imprăști, la aur și argint n'are tot omul o gură de vorbit?

Ei bine, cu rostul vorbeii sale, omul poate face mult! Ba de multe ori, prin o vorbă de încurajare, și mângâiere se poate ajuta mai mult decât prin toate *avutiile lumii!*

*Calca cea mai bună, de ajută cuiva e de ai da putință să se ajute singur!* Omul lipsit n'are atâta lipsă de milă, cât mai mult lipsă de o inimă iubitoare, de un prietin bun.

Căți oameni *părăsiți și abătuți*, nu însetează după câte o roză de iubire și se topesc, de dorul unei *ființe iubitoare*, care s'ar ști stimă și preț. Ei au din belșug tot, ce le poate imbiă vieța aceasta. Din mulțimea de *bunătăți* de cari pot avea ori când parte își pot satisface ori ce dorință, și totuși flămânzesc după o inimă iubitoare. Ei au parte de toate, dară iubirea le lipsește.

Iată aceasta iubire o cere să o arătăm noi creștinii deapă oapelui de care fiecare din noi dispunem în bogată măsură.

(Va urmă).

## Serbările Asociațiunii.

Programul serbărilor împreunate cu adunarea generală a Asociațiunii, convocată în Sibiu la 13 și 14 octombrie nou a. e., e următorul:

I. Sâmbătă seara, în 12 octombrie nou a. c. va fi o masă comună a la carte în restaurantul Brote.

II. Duminică în 13 octombrie nou a. c.

1. Serviciu divin în catedrala ortodoxă și în biserica gr.-cat.

2. La orele 11 a. m., în sala festivă a Muzeului Asociațiunii, *ședința primă a adunării generale*, cu programul oficial.

3. Indată după ședință *Desvălirea bustului lui Gheorghe Barițiu*, cu următorul program:

- Discursul presidentului Andreia Bârseanu,
- Desvălirea monumentului,
- Un cor, cântat de elevii seminarului Andreian.

4. La orele 2 p. m. *masă comună* în sala hotelului Unicum. Prețul unui tacâm 8. eor.

5. La orele 4 p. m., în sala festivă a Muzeului Asociațiunii, *ședința festivă a secțiilor științifice literare*. Conferența dlui Dr. Ioan Lupăș despre Gheorghe Barițiu și alte conferențe.

6. Seara la orele 8, în sala dela Gesellschaftsbau *Concertul reuniunii române de muzică din Sibiu*. Intre altele se vor cânta: Loreley de Mendelsohn. Dna Veturia Triteanu va cânta 3 cântece. Dzoara Anicuța Voilean va esecută un concert de Mozart cu acompaniamentul orchestrei orașenești, ear orchestra va cânta II Rapsodii românești, compoziții a marelui nostru artist G. Enescu.

Prețurile de intrare: loc. I. 4 cor., loc. II. 3 cor., loc. III. 2 cor., loc de stat 1 cor., 1 lojă de balcon: 16 cor., lojă parter 12 coroane.

## III. Luni, în 14 octombrie n. a. c.:

1. La orele 8 a. m., în sala festivă a Muzeului Asociației, *ședința a doua a adunării generale*, cu programul oficial.

2. La orele 3 p. m. continuarea ședinței a doua a adunării generale.

3. Seara la orele 9, în sala dela Gesellschaftshaus *petrecere cu jocuri naționale*, executate de membrii societății „Hora”. Pentru dansatoare costumul național e obligatoriu. Prețurile de intrare: 1 pers. 4 cor., o familie de 3 persoane 8 cor. Loja I. 25 cor., loja a II-a 16 cor., loja a III-a 12 cor.

Programul amănunțit al tuturor serbărilor se va găsi în Sibiu la biroul Asociației.

Biletele pentru *banchet, concert și petrecere* se vând la oficiul de casă al Asociației. Cei cari voesc să iee parte la *banchet*, să binevoiască a se anunța oficiului de casă al Asociației cel mult până în 10 octombrie n. a. c.

Pentru primirea oaspeților s'a constituit un comitet de primire, care va aștepta toate trenurile ce sosesc în Sibiu, începând dela 12 octombrie orele 4 dim. până la 13 octombrie 10.36 ore seara. Membrii comitetului de primire vor purta o cocardă albă. Cei cari doresc să aibă locuințe în hotel, vor binevoi a se adresa direct la hotel: Impăratul Romanilor, Neurhrer, Royal, Schmidt, Bonfert, Unicum, Fritz Markus (fost Mihai) și Hotel Național. Cei cari doresc să locuiască în camere particulare, sunt rugați să se anunțe până în 8 octombrie n. a. c. dlui *Teodor Romul Popescu*, funcționar la „Albina” și secretarul comitetului de primire, comunicându-i numărul persoanelor, cari vreau să locuiască într'o odaie.

Sibiu, 25 septembrie 1912.

*Biroul Asociației.*

Nr. 5476/912.

## Spre știre.

În Budapesta s'a deschis primul asil pentru copii orbi. În acest asil se primesc gratuit copiii orbi și săraci în etatea de 5—7 ani, cari, afară că sunt orbi, nu au alt defect trupesc ori sufletec. Cererile pentru primire sunt a se trimite Escelenței Sale D-lui ministru de culte și instrucțiune publică la adresa »A vakok budapesti kir. orsz. intézete Igazgatosághoz« (Budapest VII. István ut 95 sz.), de unde la cerere se trimit toate informațiunile referitoare la chestie.

Ceeace prin aceasta se aduce la cunoștința publică.

Arad, la 1/14 sept. 1912.

*Consistorul gr. or. român  
din Arad.*

## CRONICA.

**Ziua nașterii Maj. Sale.** Joi a celebrat P. S. D. episcop Ioan I. Papp cu mare asistență în catedrala din Arad doxologia pentru Maj. Sa regele nostru Francisc Iosif I. La acest serviciu a asistat, corpul profesoral cu elevii seminariali precum și școala de fete și școlăle primare.

**Sfințire de biserică.** Sâmbăta a plecat P. S. dl episcop diecezan la sfințirea bisericii din Dorgoș, protopresbiteratul Lipovei.

**Schimbarea reședinței pontificelui roman.** În Vatican dignitarii bisericii rom. cath. se gândesc serios la schimbarea reședinței Episcopului din Roma și anume: pe insula Malta, unde pe anul viitor se va ține și congresul euharistic. Aceasta schimbare voiesc s'o facă și din motivul, ca Papa să fie departe de sbucimările politice, să fie în un loc retras — cum e insula Malta.

**Societatea de lectură „Ioan Popasu”** secțiunea pedagogică din Caransebeș s'a constituit sâmbăta în 15 Septembrie în următorul mod: Președinte: Gheorghe Noaghea prof. vice-presedinte: Nicolae Raduțiu ped. c. IV. Secretar-notar: Corneliu Nica ped. c. III. Cassar: Dimitrie Găescu ped. c. IV. Controlor: Petru Mureșian ped. c. III. Bibliotecar: Emilian Novacovicu ped. c. I. Vice-bibliotecar: Gheorghe Veliciu ped. c. II. În comisia literară: Vasilie Miloia și Pavel Sopoc ped. c. IV. Corneliu Nica și Emilian Novacovicu ped. c. III. Drăian Duda ped. c. II, și Cornel Roșca ped. c. I, Nicolae Răduțiu, vice-presedinte. Corneliu Nica notar.

**Constituire.** Societatea de lectură a despărțământului teologic dela seminarul din Arad s'a constituit sub prezența P. C. S. d-nul director seminarial Roman Ciorogariu în următorul mod: Vice-prezident: Aurel Sebeșan st. teol. III, secretar: Emilian Căpitan t. c. II; notar J. Petru Țieran t. c. III; notar II. Cornel Givulescu t. c. I; cassar: George Papp t. c. II; bibliotecar: Vasilie Rugea t. c. II; vicebibliotecar: Augustin Vancea t. c. I; controlor: Vasile M. Vaidean; econom: Vasile Medrea; comisea literară: Vasile Borzea t. c. III; Emil Grădinar t. c. III; Ioan Cioflan t. c. II; Silvestru Sabău t. c. II; Ioan Cotuna t. c. I; Ioan Maxim t. c. I; comisia revizoară: Ioan Francu t. c. II și Alexiu Olariu t. c. I.

**Mulțămintă publică.** Din incidentul sfințirii bisericii radical renovată din Vărad-Velența, la 15 sept. a. c., s'au făcut următoarele dăruiri: Georgiu Boldica și soțul pictură în preț de 300 cor., Martin Muhics pictură în preț de 300 cor., Iosif Marcuț lăcătuș, fere la ferestri în preț de 200 cor., un creștin cu o creștină (steag, sf. antimis, auritul potirului, crucilor, etc.) 400 cor., dr. Aurel Lazar și soția odăjdii în preț de 210 cor., Iosif Diamandi stihare la ministranți 120 cor., văd. Ana Ionaș născ. Totorean odăjdii 400 cor., frații Mihai, Petru și Dimitrie Ionaș un prapor 350 cor., Ioan Costa clopoțal 30 cor., Flore Mihut și soția Maria Roman cărți bis. 30 cor., Teodor Fodor și Mihai Lisu 2 rapori à 100 cor., Maria Filimon cărți și ștergare 30 cor., Ioan Damsa și soția o cădelniță 80 cor., Georgiu Tocai vase 20 cor., Veturia Papp acopereminte 80 cor., Mihai Papp și soția o draperie 120 cor., văd. Iuliana Szabó născ. Hadade 40 cor., Dimitrie Duț 10 cor. Seara la reprezentațiunea tinerimei, au încurs următoarele oferte: P. C. Sa Dl vicar V. Mangra 5 cor., Andrei Horvath 20 cor., Ion Papp preot militar 12 cor., Papp Petru 10 cor., Georgiu Serac, dr. S. Marta, Ion Hizsnyán 5-5 cor., dr. I. Boros, dr. Dim. Mangra, Dim. Ionaș 4-4 cor., Ion Damsa, dr. Nic. Popovici, Nic. Fofu 3-3 cor., P. Pantya, P. Ionaș, I. Batean, Tr. Nagy, Flore Groza, Ales. Muntean, G. Tulbure, Vas. Papp, Teodor Papp, Petru Popa, Ștefan Făt, Georgiu Labancz prof. gimn., Lerchner Károly

2-2 cor., G. Papp archivar, T. Pop, P. Cipou, Augustin Magyar 1-1 cor. iar N. N. 50 fil. Aducând acestea la publicitate, îmi exprim totodată mulțămia — în numele parohienilor mei — pentru dăruirile făcute. Ora-dea-mare, la 19 septembrie, 1912. Andreiu Horvath paroh ort. român.

Cumpăr pe lângă un preț convenabil următorii numeri din: „Speranța” Arad, anul 1869 Nr. 1—2, anul 1871 Nr. 16—24, anul 1872 Nr. 1—16. „Lumina” Arad, anul 1872 Nr. 29. „Familia” redactată de I. Vulcan anul 1883 Nr. 42, 45, 53, anul 1898 Nr. 50 anul 1900 Nr. 21. „Sămănătorul” anul 1903 Nr. 6—8 13—15, 19, 24, 33. „Transilvania” organul Asociațiunii anul 1893 Nr. 5—8. „Tribuna” din Sibiu anul 1901 Nr. 29, 60, 242. „Tribuna” din Arad anul 1908 Nr. 285. „Luceafărul” anul I. Nr. 2, anul II. Nr. 2. Cornel Lazar administratorul tipografiei diecezane.

## Cronică bibliografică

D-l Alexandru-Dorna și-a adunat într'un număr din „Biblioteca pentru toți” (Nr. 774), apărut acum, un șir de povești, amintiri și articole de ziar, din cele mai de seamă și a căror citire rămâne de tot interesul actualității. Poveștile și amintirile D-nului Alexandrescu-Dorna, apărute sub titlul „Popasuri lucruri de demult” sunt de cea mai plăcută citire prin frumoasa limbă românească ce autorul întrebuițează. „Biblioteca pentru toți” se vinde după cum se știe, cu 30 bani exemplarul.

## Poșta redacției.

Virgil. Mulțumim.. În numărul viitor ne vom ocupa mai pe larg cu chestia.

## Concurs.

În consonanță cu ordinul Venerabilului Consistor de sub Nr. 4674/1912 pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresci din Sinitea cu clasele I—VI devenită vacantă prin pensionarea învățătorului P. Balint se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan.

Emolumentele sunt: 1. 1000 cor. adică unamie coroane în numărări solvinde în rate trei lunare anticipative din cassada epitropiei culturale. 2. Pentru conferințe 20 coroane. 3. Pentru scripturistică 20 coroane. 4. Dela înmormântările unde va fi poftit 1 coroană iar cu hora mortului 2 coroane. 5. Locuință în natură împreună cu celelalte supraedificate și grădina de legume. Pentru curatoratul și încălzitul salei de învățământ se va îngriji comuna bisericească. Cvinvenalele legale nu le asigură comuna bisericească, ci ca în trecut le va cere din vistieria statului. Dela recurenți se va cere cvalificațiunea prescrișă și o declarație că de când reflectează la cvinvenal și la câte cvinvenale îl îndreptățește legea? Alesul va fi obligat a providea regulat strana precum și a instrui elevii în cântările rituale fără altă remunerațiune. Reflectanții cari vor putea documenta capacitatea de a instrui și a conduce cor vocal vor fi preferiți. Recursele ajustate cu documentele prescrișe adresate comitetului parohial din Sinitea se vor înainta P. O. oficiu protopopose rom. ort. din Șiria (Világos) având

reflectanții a se prezenta în cutareva duminică ori sârbătoare în sf. biserică spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Dat din ședința comitetului parohial din Sinitea ținut la 3/16 septembrie 1912.

Petru Balint,  
not. com. par.

Emil Popopiciu,  
par. preș. com. par.

În conțelegere cu: *Mihail Lucuța*, ppop. insp. școlar.  
—□— 2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din Peșteș, în urma pensionării fostului Inv. Ștefan Tulvan, cu termen de 30 de zile se publică concurs în „Biserica și Școala”.

Emolumente:

1. În bani gata 600 cor. repartiați pe popor.
2. Dela comuna politică pentru școala de repețiție 120 cor.
3. 8 metri de lemne pentru învățător, aduse în curtea școalei, a 5 cor. de tot: 40 cor., pentru sala de învățământ asemenea 8 metri.
4. Stolele cantorale: mormântare mare 1 cor. mică: 40 fil., cununie 40 fil., liturgie privată 40 fil., cam 40 cor. anual, în schimbul acestora, dar și pentru caracterul învățătorului confesional, alesul este obligat a conduce și cantoratul, fără altă remunerație.
5. Cvartir liber cu 2 chilii, culină, cămară cu grădină de legumi, precum și supraedificatele de lipsă, poiată și coteț pentru porci.
6. Intregirea dela stat 204 cor. deja votată.

—Doritorii de a ocupa acest post, să-și trimită cererile de concurs, adresate comitetului parohial din Peșteș, Prea On. oficiu protopopesc în Mtelegd, având dâșii, sub durata concursului a se prezenta, cu știrea protopopului, în vre-o duminică ori sârbătoare în sfânta biserică din Peșteș, spre a se face cunoscut poporului, prin cântare și desteritatea în tipic.

Comitetul parohial.

Gavril Iacob  
preot, preș. com par.

Ștefan Tulvan  
not. com. par.

În conțelegere cu: *Alexandru Munteanu*, protopresbiter inspector școlar.  
—□— 1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învățătoresc dela școala confesională gr. or. română din Miheleu protopresbiteratul Tinței să escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Emolumente sunt dela comuna bisericească 368 cor. 2. intregirea dela stat 600 cor. precum și cvinvenalele conform anilor de serviciu ai învățătorului. 3. venitele cantorale îndatinat. 4. cvartir corespunzător și grădină de legume.

Pentru dotațiunea aceasta învățătorul e obligat a providea și cantoratul în și afară de biserică a instrui școlarii în cântările și ceremoniile bisericesti.

Recursele ajustate conform § 61 din Regulament și adresate comitetului parohial din Miheleu sunt a se înainta subsemnatului oficiu protopopesc în Micherechiu în termenul de concurgere, având a se prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în sfta biserică; pentru a-și arăta desteritatea în cant și tipic. Miheleu din ședința comitetului parohial ținută în 29 iulie (11 aug). 1912. George Roxin m. p. preș. com. paroh. Mihaiu Demu m. p. not. com. paroh.

În conțelegere cu mine: *Nicolae Rocsin* protopresbiter.  
—□— 3—3